

Magdalena Ptáčková

PŘÍBĚH O KRABATOVI

Vyjádření vedoucí diplomové práce

Magdalena Ptáčková se ve své bakalářské diplomové práci zabývá transformací literární předlohy Otfrieda Preusslera Čarodějův učeň do podoby příběhového dramatu se žáky ve věku 10 – 15 let.

Původním záměrem autorky byla příprava dramatickových výchovného projektu vycházejícího z témat příběhu o Krabatovi a jeho následná realizace se žáky Základní školy se zkušeností s DV (ZŠ Sdružení, příp. ZŠ Kunratice – v obou školách mají děti dramatickou výchovu jako samostatný předmět od první třídy) a ve dvou různých skupinách divadelního kroužku při DDM Spirála. Zajímavě se rýsovala i možnost realizace v nízkoprahovém Salesiánském centru s čistě chlapeckou skupinou. V souvislosti s opatřením vlády v době koronavirové pandemie a uzavřením škol a dalších neformálních vzdělávacích zařízení v březnu 2020 bohužel nemohlo dojít k uskutečnění a následné reflexi projektu. Diplomantka se proto zaměřila na zevrubnou analýzu přípravné fáze projektu.

V teoretické části se Magdalena Ptáčková věnuje zdůvodnění volby vybrané předlohy a témat vhodných pro zamýšlenou věkovou skupinu účastníků (10-15let). Analyzuje předlohu z hlediska žánru, kompozice, tematického a jazykového plánu, dějové linky, motivů a symbolů i funkce jednotlivých postav v příběhu (s použitím klasifikace podle V.J.Proppa). Důkladný rozbor jí následně umožnil poučenou práci na transformaci rozsáhlé předlohy pro dramatickových výchovný projekt a konkrétní lekce – výběr/vypuštění motivů, postav, zjednodušení dějové linky, důraz na zásadní dramatické a rozhodovací momenty, volbu vhodných metod a technik (např. proměnlivost a vývoj postavy Mistra = učitel v roli).

Při plánování koncepce projektu vychází autorka z poznatků vývojové psychologie a předpokládaných dovedností a zkušenosti zamýšlených skupin; zejména DDM Spirála, kde došlo i k rozhovoru o skupině a konkrétní domluvě s vedoucí souboru o možnosti navazujícího inscenačního procesu. Teoretickou část proto doplňuje i „divadelní úvaha“, resp. prvotní návrh dramaturgicko-režijní koncepce:

- vybírá stěžejní dramatické situace

- přehledně člení děj z hlediska výstavby celku
- naznačuje možné konkrétní inscenační prostředky – nejde o koncepční návrh, spíše prvotní úvahy, jednotlivé nápady, obrazy, jevištní metafory, práce se symboly... → návrhy, jejichž funkčnost by bylo možno posléze ověřovat v samotné inscenační práci

Praktická část obsahuje 8 hodinových lekcí. Členění a návaznost lekcí volí autorka tak, aby umožnily realizaci jednak v rámci jednotlivých hodin předmětu dramatická výchova na Základní škole (hodinová či dvouhodinová dotace), jednak v blocích v zájmovém středisku volnočasových aktivit (např. 3 bloky/setkání po 2-3hodinách/navazujících lekcích). Myslím si, že při realizaci by jednotlivé lekce byly z důvodu vybudování důvěry, atmosféry a zamýšleného prožitku rozhodně časově náročnější než je plánovaná jedna hodina.

V konkrétních lekcích postupuje od seznámení se skupinou, nastavení pravidel společné práce a vytvoření vzájemné důvěry, k nahlížení zvoleného tématu přátelství a moci přes osobní zkušenosti účastníků a poté vstupuje s dětmi do příběhu samotného Krabata. Pracuje s postupným odhalováním událostí a děje i skutečné tváře některých postav (Mistr), což umožňuje pracovat s tajemstvím, překvapením a vytvářet tak pro děti motivující napětí a očekávání. Bylo by ale dobré vzít v úvahu a ošetřit i situaci, kdy někdo z účastníků předlohu zná (dohoda, individuální úkol, zkoumání jiných možností...). Skrze nabízené aktivity, činnosti a situace by děti měly zažít prostředí mlýna, přátelství Krabata a Tondy, projít s postavou Krabata zkouškami - cesta ke kříži, kouzelná moc, utužující se poslušnost Mistrovi, smrt přítele, pokusy o útěk, volba mezi nabízenou mocí a svobodou podmíněnou ohrožením blízkého člověka. Postava Kantorky, se kterou závěrečné rozhodování/volba Krabata souvisí, vnáší ale do příběhu další téma – láska a sebeobětování, které je v lekcích pouze naznačeno („z časových důvodů“ dle autorky). Pro logiku příběhu a zejména závěr má však tento motiv zásadní význam a zasloužil by si větší pozornost.

Dle mého soudu nabízí nashromážděný materiál a samotný plán projektu, i přes jisté výhrady výše, zajímavé a silné okamžiky pro potencionální účastníky i inspirativní materiál pro další inscenační práci vedoucímu souboru. Při realizaci by u pedagoga/lektora vzhledem ke zvoleným metodám a postupům velmi záleželo na schopnosti citlivého vedení a vytvoření důvěry v drama, například v situacích, kdy vstupuje do role Mistra, vede s dětmi dialog, předává potřebné informace a zároveň posouvá děj. Škoda tedy, že zatím diplomantka neměla příležitost projekt uskutečnit, realizace a následná reflexe by pro ní byla jistě velmi cennou pedagogickou zkušeností.

Práci doporučuji k obhajobě s hodnocením B.

v Praze dne 21.8.2020

Ivana Sobková